

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZEK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE!

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
A bajai utczával szemközti Falczione-féle ház,
hova mindkét, a lap szellemi és anyagi részét illető közle-
nyek intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Naptáriéknak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50
Egyes szám ára 10 kr.

Paraszt forradalom.

Sajátságosak a mi viszonyaink. Bizony sok mindent látunk itt nagy Magyarországon, a mit nem lehet azzal a mértékkel mérni, a melyekkel a külföldön szokták a hasonló dolgokat.

Sokszor hallottuk hangoztatni, s nem minden jog nélkül, hogy a mi közállapotainknak legszilárdabb alapja a magyar nép józansága. És im hol ez a józannak hirdett magyar nép csufolja meg e tétel igazságát, mintha csak tápot akarna adni ellenségeink fenekedésének,

Megdobbanva olvassa már széles e hazában mindenki, hogy épen a legmagyarabb alföld egyik olyan nagy metropolisában, mint H. M. Vásárhelyen találtak utat azok a tanok, melyek a haza fogalmát megtagadják, a melyek pusztá geográfiai fogalomká akarják degradálni azt a földet, a melyen kívül — a költő szerint is — nincsen számunkra hely, de ha megdobbanással olvassuk a hódmezővásárhelyi józannak hitt népnek ezt a szellemi eltévelyedését valóságos írtózat fog el mindenkit, mikor a vasárnapi paraszti forradalom részleteit olvassuk.

Hát már oda jutottunk, hogy egy pár reginével saturált embernek sikerül ezeket a törvény és rend iránti ellenszégülésre reá birni, hát meg kell érünk azt, hogy egy szolgálatától tudja isten minő okokból megvált körendörnek sikerül magát egy olyan értelmesnek tudott város közönsége vezéréül feltolnia, a minőnek H. M. Vásárhely városát eddig ismertük.

De hát ez az éremnek csak egyik oldala. Mert viszont joggal tolul előtérbe az a második kérdés, hogy micsoda közigazgatás lehet odaát Hódmező-Vásárhelyen, a hol már heteken át forrong a föld, s akkor, midőn e forrongás — a mint ez előre látható volt, kitörésre kerül, három szál csendőrség képviseli a magyar állam hatalmát.

Hát nincs H. M. Vásárhelyen rendőrség? vagy ha van, ezek a jó urak nem tudják, hogy épen a proventív intézkedések megtétele képezi a rendőrségnek egyik legfontosabb feladatát?

Nem lehet egy védő szavunk sem a hódmező vásárhelyi eltévelyedettségére, szájalnuuk csak azoké, kik mint minden ilyen forrongásnak, a va-

sárnapi rendelkezésnek ártatlan áldozatai lettek, de ha nem találunk mentő szót a zendülők részére, megvalljuk őszintén, keresve sem találunk elég erős szót szótárunkban, a melylyel méltóképen illessük a hódmező vásárhelyi rendőrség elhetelenségét.

A mi most már a vasárnapi paraszti forradalom előzményeit, nem különben a jövőben való teendőket illeti: hát erre lenne még egynéhány szavunk. Ennek a szerencsétlen eltévelyedésnek nem egyedüli és nem legfőbb oka, mint azt talán némelyek hiszik, vagy a mint azt még némelyek feltüntetni szeretik: az az egynéhány izgató. Ha csak ez volna az az ok, akkor könnyű lenne a dolgon segíteni. De sajnos, sokkal mélyebben fekvő okai vannak a vasárnapi paraszti lázadásnak. A kis emberek minden szorgalmuk, minden igyekeztük mellett vagyonna szerzett nem tudnak, fáradságuknak gyümölcsét nem élvezhetik, legalább nem olyan mérvben, a mint ezt megérdemelnék. A földbirtok arra horribilis magasságra szokott azon egyszerű nemzetgazdasági tétel szerint, hogy a kereslet nagyon de nagyon felülmulta a kínálatot. Eladó birtok

TÁRCZA.

Gavallér-tempó.

— Elbeszélés. —

Írta: Krausz Bernát.

— III. Borzasztó fölfedezés. —
(Folytatás.)

— Jól van, — mordult vissza a férfin, azután belépett a tornác alá és gondosan bezárta maga után az oda vezető ajtót.

— Mit csinál! — kiáltott utána Lilla, ott benn az épületben van valaki, aki segítségért kiált: miért zárja el az ajtót? —

A férfin elrejté a kulcsot, vállait vonogatta, azután szó nélkül eltűnt a tornác alatt.

Az izgatottságtól és bosszuságtól magánkívül sietett Lilla a kert kijáratára felé,

— Az udvarban Ida jött vele szemközt . .

— Mi történt veled? — kérdé a barátinó. Mi bajod van, hogy szinedből annyira kikeltél? . . .

Lilla röviden elbeszélte, amit egy negyedórával előbb látott és hallott. Minden izma reszketett, mert az a gondolat, hogy a kése-

delmelésből óriási szerencsétlenség származhatik, gyenge szervezetét egészen megrendíté. De mennyire csodálkozott, midőn észrevette, hogy Ida az ő élményeit egész nyugodtan végighallgatja és még csak nem is gondol a segélyhívásra.

— Nincs veszteni való időnk — fejezé be Lilla kétségbeesetten elbeszélését . . .

— Csendesedj, kedvesem, — vágott szavába Ida — az a szegény ember, akinek a kiabálását hallottad, biztonságban van és nem fog semmi baja történni.

— Igazán nem értelek — hebegé Lilla.

— Mindjárt meg fogsz érteni, kedvesem.

Az általad imént felfedezett kastélyrészen egy szerencsétlen elmebeteg van elzárva és Albert gondozásában részesül. A szegény beteg üldözési mániában szenved és ha üldözéti rohama megjő, akkor mindig segítségért kiabál. Valóban szájalomra méltó egy teremelés, de gondos ápolásban részesül és baja ott nem történhetik. Márton is, akivel találkoztál és a kire Albert a beteg ápolását bízta, megmondhatta volna neked ezt a tényállást; de bizonyára rossz kedvében volt, vagy megijedt hogy az ajtót nyitva felejtette és atól félt hogy te ura előtt elárulod.

Lilla megkönnyebbülten lélegzett föl.

— Ilyen magyarázatot még álmodni sem mertem volna, — mondá. Izgatottságom valóban alaptalan volt; de ki az a szerencsétlen ember?

— Egy katona, a ki szántén itt a halmosi sikon vívott ütközetben sebesült meg és boldogult Rudolfal együtt hozták be a kastélyba Rudolf tudat, sebeiben meghalt; es, szegény, rosszabbul járt: megőrült! És mint-hogy a világon senkije sem volt, Albert csak nemesszivűségét bizonyítja azzal, hogy a szájalomra méltó betegét saját kastélyában őrizteti és ápoltatja . . .

— Ez igazán szép, nemes jellemvonás róla — mondá elérzékenyülve Lilla — és most már meg vagyok győződve arról, hogy te az ő oldala mellett még boldog leszel.

— Én most is azt mondom, — válaszolá Ida, miközben kétkezőleg rázza fejét — amit az este mondtam: „Igazán magam sem értem magamat! föl nem foghatom, hogy mind-ezeknek daczára miért esik annyira nehezemre Albertot szeretni?!” . . . De most veszem csak észre, hogy te egészen átáztál a harmatos fűben. Jer kedvesem, öltözködj át, azután még elbeszélgethetünk. Nem szeretném, ha itt nálunk megbetegednél.

Lilla szó nélkül követé barátinóját és a két leány csakhamar eltűnt a kastélyban.

már alig van. Tapasztaljuk azt már a Bácskai ágban is, pedig itt nagy birtokok nincsenek, annál kevésbé hitbizományok.

A paraszt pedig hiába csak a földet szereti. Ezt nem kap. A pénzügyintézetekbe nem meri pénzét elhelyezni. Szomorú tapasztalatok tanították meg e bizalmatlanságra. Egypár lelketlen ember által vezetett némely úgynevezett pénzügyintézet elveszti a köznép előtt a becsületes intézeteknek a hitelet is.

Ez okokból azután fenekedik a nép a kaputos osztályra. Egnéhány frakkban járó bandita miatt megnőtt az elkeseredés, s most ennek a következményeiben nép barátainak is nolens volens osztoznia kell.

Nem tartozhatik czikkünk keretébe az orvosságot is preskribálni. Mi csak a létező bajokra mutatunk rá, s már ezek is ijesztő képet tárnak elénk. Egyrésztől a minden társadalmi rend alapját képező tulajdonjog szentségének megőrzése — másrésztől a kétségtelenül létező bajoknak helyes orvoslása kétségtelenül oly nehéz problema, melynek megoldása korunk legjelesebb elméinek méltó feladata lesz.

Ma azonban azt valljuk, hogy a megsértett társadalmi rendet, az erőszakosan megtámadott tulajdon szentséget az állam hatalmának meg kell védenie minden áron. Hibáztak a kik oda juttatták, de ha már oda jutott ez a kérdés, hát meg kell azokat védeni még ember vérarán is.

FYAGRA V.

Adakozás

Kossuth - szoborra.

A „Zombor és Vidéke” gyűjtőívén befolyt 344 frtból a „Kossuth Lajos em-

IV. Gavallér-tempó.

A kora reggeli kaland Lilla lelkében mélyebb nyomokat hagyott, mint azt Ida gyanította.

A fűben talált kis emléktárgy, amit gondosan eltárolt Ida előtt, a kétségbeesett segélykiáltás, az ő mentési kísérletei, amelyek sikertelenek maradtak, — újra meg újra elvonultak lelki szemei előtt és bár Ida fölvilágosítása némileg megnyugtatta is: az emberi országról képzeletében alkotott szomorú képek idegzetét folyton izgatottságban, kedélyvilágát folytonos lehangoltságban tartották.

A leányok egész nap a lakodalomra való előkészületekkel voltak elfoglalva. Lehangoltságot azonban egyik sem titkolhatta. Hosszú is volt ez a nap mindenkettőlüknek. — — —

Végre megint leáldozott a nap, újra bekövetkezett az este.

A fényesen kivilágított, nagy ebédlőben ismét együtt van az egész Rónay-család, valamint a vidékről jött vendégek is, csak nagyobb számmal, mint Lilla megérkezésének estéjén. És mindennek dacára a felszaporított társaságban ma is csak olyan erőszakot jékedv uralkodott, mint tegnap este.

lékének megörökítésére alakult országos bizottság „felhívására a „Pesti hazai első takarékpénztár egyesület”-hez a következő urak adományait fogjuk elküldeni:

1. Szemző István . . .	100 frt.
2. Szemző Gyula . . .	50 „
3. Fernbach Péter . . .	50 „
4. Ast Nándor . . .	15 „
5. Dr. Fratricsevits Ast Vincze . . .	10 „
6. Dr. Alföldy Árpád . . .	5 „
7. Dr. Czvetkovits Péter . . .	10 „
8. Szöchenyi József . . .	10 „
9. Henneberg Sándor . . .	3 „
10. Jerkovits Antal . . .	5 „
11. Fernbach Károly . . .	5 „
12. Dr. Szilágyi Vilmos István . . .	5 „
13. Dr. Vujevich Zoltán . . .	10 „
14. Vujevich Lajos . . .	3 „

összesen 281 frt.

Ellenben a megmaradt 63 frtot a következő urak adományát, a zombori Kossuth emlék költségeire szándékoznak fordítani:

1. Dr. Donoszlovits Vilmos . . .	3 frt.
2. Dr. Molnár Gyula . . .	10 „
3. Paul Kálmán . . .	1 „
4. N. N. . . .	2 „
5. Szondy Mátyas és családja . . .	3 „
6. Bottenstein Gyula . . .	3 „
7. Szilágyi Mór . . .	10 „
8. Dr. Sági Samu . . .	5 „
9. Kummerkromer András . . .	1 „
10. Dr. Flesch Adolf . . .	3 „
11. N. N. . . .	1 „
12. Dercsényi Béla . . .	2 „
13. Radicsévits Sándor . . .	2 „
14. Lisztmayer Henrik . . .	5 „
15. Roheim Zsiga . . .	5 „
19. Handler J. Jenő . . .	2 „
17. Frey Imre . . .	5 „

összesen 63 frt

A mennyiben e tényünk nem felelne meg az adakozók intenióinak, kérjük f. hó végéig velünk netalán óhajaitkat közölni, hogy a pénz hova fordítása alkalmából figyelembe vehessük.

A „Zombor és Vidéke” szerkesztősége.

A menyasszony észrevette, hogy atyja nagyon elégedetlen tekinteteket vet rá, minden erejéből igyekezett tehát lehangoltságát elrejtetni és jókedvűnek látszani. Ezen szándéka majdnem sikerült is; de Lillának kétszeresen rosszul esett Idának ezen erőlködése. Tudta, hogy Ida szíve sir, mikor ajkai nevetnek . . .

— Kisasszony — szólt egyszerre Albert Lillához — kegyed nagyon halavány, talán rosszul érzi magát?

— Oh, nem, — felelé gyorsan Lilla.

— Lilla ma reggel egy nagy ijedelmet állott ki — jegyezte meg tréfásan Ida.

— Hogyan? — kérde Albert. Tán csak nem az én újfundlandim ijesztette meg?

— Oh, dehogyan.

— Hát mi történt?

Lilla nem szívesen árulta el Mártont; de a főlegénynek unszoló kérdéseire még sem adhatott kitérő feleletet. Röviden elmondta hát kora reggeli élményeit. Szavai észrevehetőleg kellemetlenül érintették Albertet, sőtét pirvontult végig arcán és szemöldökei dacosan húzódtak össze.

— Ne haragudjon szolgáljára ezért a kis

Bácskai földünk belgrádi államtitkár.

Mint a P. H. írja: Szerbia egyik legzseniálisabb publicistája Csursics István a pénzügyminiszterium államtitkárává és a szerb államadósságok osztályának igazgatójává nevezetett ki. Csursics fényes, de megérdemelt karrierje bennünket bácskaikat is érdekel, a mennyiben ő magyarországi, bácsmegeyi születésű és gimnaziumi tanulmányait is egy tőzsgyökeres magyar városban fényes sikerrel végezte.

Csursics István 1850-ik év november havában született a bácsmegeyi Káty nevű községben, hol a még most is Belgrádban élő, becsületben megöszült édes aya igen gazdag és előkelő kereskedő volt.

Csursics István Kátyon végezte az elemi iskolákat, onnan Ujvidékre ment, hol a szerb főgimnáziumnak öt éven át legkitünőbb tanulója volt. Ujvidékről Hódmező-Vásárhelyre ment és ott mint első eminens végezte a VI. VII. és VIII. osztályt és jelesen tette le az érettségi bizonyítványát. Tőzsgyökeres magyar családnál volt szálláson csak azért, hogy a magyar nyelvet teljesen elsajátítsa.

Egy nagybátyja óhajátasa folytán jogi tanulmányait nem Budapesten, hanem Bécsben végezte, mégpedig igen szép sikerrel és mint alig 24 éves fiatal ember egy igen elterjedt szerb szépirodalmi lapot alapított Bécsben, 1874-ben. De már három évre rá meghívták Belgrádba, hogy vegye át a szerb hivatalos lap szerkesztését, e meghívásnak engedve, Belgrádba 1877-ben jött, nagy tapintattal szerkesztette 13 és fél éven át a hivatalos lapot. E lap szerkesztésétől azért vált meg, mivel közte és a radikális kormány közt oly nézeteltérések merültek fel, hogy az ő egyenes jelleme a laptól való visszavonulást parancsolta neki.

Csursics István évek során át egy kitünően szerkesztett liberális irányú napilapot is adott ki, de azt a liberális párt iránti tekintetből ez előtt két évvel be-szűntette.

A liberális pártnak ő valóságos lelke

figyelmetlenségéért — kéré Lilla a főlegényt — inkább nehezteljen reám, én jobban megérdemlem neheztelését, midőn anyyra indis krét voltam és meggondolatlanul idegen helyre betolakodtam.

Albert egy átható tekintetet vetett a leányra aztán mosolyogva felelé:

— Csak azt sajnálom, hogy minden ok nélkül anyyra megijedt. Ami engem illet, rám nézve egészen közönyös hogy ottan megfordult, hiszen csak azért választottam a szerencsétlen beteg számára azt a helyet lakásul, hogy a kastély lakói közül miatta senkinek kellemetlenségei ne legyenek; de ha Kegyednek élvezet azokban a dohos zúgokban forgolódni, bármikor szabadságában áll ezt tenni.

Ez utóbbi szavaknak tréfásan kellett volna hangzaniok; de a legdurvább gúny hangján ejtettek ki. Albert a legjobb akarattal sem volt képes bosszankodását elfojtani.

(Folya. köv.)

volt, aki nem csak időt, de pénzt is áldozott a párt érdekében.

A múlt évben képviselővé választották az Avakumovics-kormány idejében. Csuresics István Szerbiában nősült; Gruits Jevrem, Szerbia e kitűnő veterán államférfiának a veje.

Csuresics István a Belgrádban lakó külföldi hírlapírók őszinte barátot és igaz, önzetlen testvérirt birtok és azért szívből is örvendek mindnyájan a jeles karitás fényes előmenetelén.

Az új államtitkár hazánkban is igaz barátja, a ki mindig boldognak érzi magát, ha magyar társaságban lehet. Annóra tiszteli és becsüli a magyar nemzetet, hogy bokros teendői dacára is, részt vett Magyarország nagy gyászában, fölment Budapestre Kossuth Lajos temetésére és velem, a magyarral együtt könyeket hullatott a nagy halott ravatalánál.

Szívből üdvözljük Csuresics István földinket mint a szerb királyi pénzügyminiszterium államtitkárát.

A kiállítási igazgatóság jelentése

az 1896-iki ezredéves országos kiállítás előmunkálatairól.

(Folytatás.)

B) A jelenkori főcsoporthoz.

Végül az ifjúság testi nevelésére vonatkozólag a bizottság azt javasolja, hogy az ne szorítkozzék csupán az ifjúság tanuló éveire s ez iskolára, hanem ölelje fel mindazt, mi a testi nevelésre vonatkozik, a házi nevelés körében is a legzsenyebb kortól a testi fejlődés befejezéséig. A testi nevelés ezen nem iskolai mozzanatainak bemutatása azonban a kiállítás tervezete szerint az egészségügyi csoport körébe tartozván, a bizottság azt a megoldási módot ajánlja figyelembe, hogy e csoport és az egészségügyi csoport között érintkezés létesítve, a testi nevelés e két körének kiállítása legálabb kombinálva rendeztessek.

Az egészségügyi csoport (IV.) részletes programja szerint nagy gond lesz fordítva a balneologiai osztály kidomborítására, mely ásványvizeink és fürdőink gazdag és nagyérdékű gyűjteményét fülkékben, szemléltető módon, kívánja bemutatni, hogy ez a gyűjtemény egyrészt tudományos szempontból kellő érzékkel birjon, másrészt, hogy annak hatása meg legyen a belföldi nagy közönségre s a külföldi látogatókra is.

E kérdés mi módon való megoldása orsz. balneologiai egyesület által 1894 márczius hóra egybehívott balneologiai kongresszus egyik tárgyát fogja képezni.

A táplálkozásnak tudományos és in- struktív tervezett feltűntetése igen érdekes részét képezendi e csoport kiállításának.

Az ételmezési eszközök bemutatása négy csoportban van tervezve, u. m. a gyári munkások egészségének megóvása, tűzveszély elhárítása, vízveszély elhárítása, mentőállomások felszerelése s az első segélynyújtás. Mindezek tanúságos bemutatása mellett tervebe van véve az „örök-életes mentő-egyesület” fiókjának létesí-

tése és a kiállítás területén való állandó fűmmentartása. Ez nem csak a közönség megnyugtatása czéljából lesz, hanem azért is, hogy a vidék irányadó e minta szerint ez intézménynek országszerte való elterjesztése érdekében közrevehassanak.

Az orvos-selbési műszerek bonczlani készülékek, orthopediai eszközök, gyógy- szerek, stb. csoportjában szinten tudományszerű mód szerint minden újítás, s minden mintaszertű eszköz be lesz mutatva. A szemészt, fülészt, gégeészt, fog- gászot, testgyógyészt, elektroterapia, a nőgyógyászat stb.-re epeciális figyelemmel lesz e csoport, a melynek keretében egy minta-gyógyszertár létesítése is tervez- tetik.

A hazai kórházak mai állapotának feltűntetése, az egyes kórházak terveinek bemutatása és a legcélszerűbb felszere- lési tárgyak kiállítása által czéloztatik.

Azon felül egy községi minta-kórház felállítása, még pedig a létesítendő falu- ban, mint erre legalkalmasabb helyen van tervezve.

E minta-kórház épülete és belső fel- szerelése a közegészségügyi tanács által megállapított elvek szerint fog létesít- tetni, különösen oly czélból, hogy a fa- lusi és községi látogatóknak demonstrál- ja: mily csekély eszközökkel lehetne ily minta-kórháznak országszerte való létesí- tésével a közegészségügynek megbecsül- hetlen szolgálatakat tenni.

(Folyt. köv.)

Felhívás.

F. évi jul. 13-án lesz 45 éve annak, hogy Szegegy határában vitéz honvédek Guyon tábornok vezérlete alatt heves csata után Jel- lachich seregei felett dicső győzelmet arattak. Seregeink, bár nagy veszteséget szenvedtek, emberfeletti erőt kifejtve szétverték és meg- szalasztották az ellenséget.

Elesett honvédek nem temették el — mint azt Szegegy községe akarta — a temetőben hanem a csatatéren, mivel a törzs- kar egyik tisztje azt mondta, hogy: „a szabadsáért és a hazáért elesett vitézek temet- tessenek ott el, a hol utolsó küzdelmüket vív- ták”. És így is történt! A község közelében körülbelül 200 □ területen 9 nagy sírgödört ástak, és oda temették elvérzett honvédeinket. Ott nyugosznak ök jeltelen sírban és sírjai- kis halmaik már — már eltűntek az ekevas. — Az nem lehet, hogy a hazáért és jogért elesettek emléke feledésbe menjen. E sírhalmok, mint szent földet, meg kell tartanunk megőriznünk és örökül átadnunk gyermekeink- nek és unokáinknak, hadd tudják, hogy ha dicső harcba szállnak a hazáért s ha e harc- ban dicső halált halnak; nem megy feledésbe nevük, hanem áldva fogja tisztelni emléküket a késő utókor is! Mert hisz' az olyan népben, a mely jogért és szabadsáért, elesett vitézeit elfelejti, nincs „élni jog, hit és erő”!

A „Szegegyi Olvasóegylet” áthatva ke- gyeletteljes hazaszeretettel, azon van, hogy helyrepedtője az eddigi mulasztást; keresztül óhajtja vinni, hogy az a hely, hol a honvédek sírjai vannak a jelenlegi tulajdonostól megvá- sároltassék, vasrácsos-attal körülkerítessék, egy emlékövel megjelöltesék, egyúttal pedig arról is kíván gondoskodni, hogy e sírhelyek rend- szeresen ápoltságának, s a csata évfordulóján, jul. hó 13-án évenként megkoszorúztassanak.

E czél elérésére szükségünk van 3300

frtra.
 — Es pedig: A honvédek sírhelyének meg- váltására . . . 600 frt
 körülkerítésére 750 frt
 a sírkő felállítására a felirat vésetés és az alapzati munkákat is beleértve 1200 frt

a kerítésnek a sírhelyhez vezető utnak s magának a sírhelynek fentartása czéljából szükségelt évenkénti 30 frtot kamatozó 4% főkére 750 frt

Összesen 3300 frt

Ezen összeget gyűjtés által óhajtjuk megszerezni, s mivel semmiféle alap nem áll rendelkezésünkre, azért bocsátjuk ki ezen felhívásunkat, minden nemesen gondolkozó hazafihoz, azon kérelemmel, hogy járuljon mind-nki tehetsége szerint e költség előterem- téséhez. — Azzal a bizalommal fordulunk pedig minden hazafihoz, melyet azon tudat nyújt nekünk, hogy ily hazafias czél megva- ósításában a magyar mindig bőkezű volt. Hazafias adományoknak beiktatásdét f. é. aug. hó 1-ig „Rothfuchs János, a honvédsírbizottság pénztárosa, Szegegyen” czimre kérjük a legkegyesebben eszközölni.

Bizonyára nem fogunk csalatkozni.

Szegegy 1894 Január 2-án.

Joeckel Henrich

Tormay Gyula	Abraham Jakab
Rothfuchs János	Englberger Benedek
pénztáros	Tausz Fülöp

1412.

894

Szegegy község határában elesett hon- védek sírhelyének emlékkövel való ellátása és fentartási költségeinek gyűjtés útján leendő beszerzése ellen a Nagyméltóságú mkir. Belügyminiszter úr részéről észrevétel nem tététt.

Topolya 1894. Mártius hó 31.

Tukats Fabián
h főszolgabíró.

Különfélék.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap közlése szerint ö felsége az igazságügyminiszter elő- terjesztése folytán Havas Lajos bajai kir. já- rásbírósi albirót a soproni, Firtling Sándor szabadkai kir. törvényszéki jegyzőt a szentesi, ifj. Kósa Károly szabadkai kir. törvényszéki jegyzőt a zentai kir. járásbíróshoz, albirákká nevezte ki. —

— **A karlócai sürgöny** elégetésére vonatkozólag lapunkat arról értesítik, hogy annak tettese nem Momirovits, hanem Lügumer- szky Plató volt, mit is ezennel helyreigazítunk.

— **Béla napján** f. hó 23-án sürün jártak fekete szalón ruhá s tisztviselők s hivatalnokok, bírák s pénzügyi tisztviselők a megyei s vá- rosi főispán lakásának küszöbét, hogy meg- gratulálva őt, magukat további kegyeiben megtartassák.

— **Buzaszentelés napja** volt ma a kath. hívőknek. Ez az isten adta eső, ugylázik mintha megvalósítani igéne azokat az óhajt- ásokat, melyek ma a katolikus hívek ajkai- ról imák alakjában vallanak a mindenség Úrá- hoz. Az egész megye minden topkarol veszünk értesítéseket, hogy a legszebb termés kilátá- sok vannak. Persze addig míg a gazda fáradsá- gának gyümölcsöt betakaríthatja sok minden já és sok minden rossz jöhet közbe, de hát reméljük a jókat, s ha reményeink teljes- sülnek, akkor majdan vigan pendül meg a koszt, s háláddal lesz főbász a hívők ajkai.

— **Lapunk** múlt számában közöltük a Tóth Kálmán-kör tisztelő küldöttségének Sándor Béla főispánnal való eljárását és egyszer- smind reprodukáltuk a főispánnak ez alkalom- ból mondott szavait. Mint bennünket beava- tott forrásból értesítenek, az idézett szavak nem egészen felelnek meg a mondottaknak, a mennyiben a főispán nem azt mondotta, hogy „megkoptatott nevem”, hanem e kitéletit így használta: „megkoptatni sokszor megkísérlelt nevem.”

— **A gőzgépezőket és kazánfűtőket** vizsgáló zombori bizottság, legközelebbi vizs- gálatait május hó második felében fogja tar- tani.

— **Pályázat.** Zombor szab. kir. város tanácsa az üresedésbe jött és 1100 frt évi fizetéssel és 100 frt évi lakbér pótlékkal

javadalmazott városi számvédeli állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint az 1883. évi I. t. cz. ben előírt képességet igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi Május hó 15.-éig Sándor Béla főispán Úr Ó Mellóságához terjesszék be. — Zombor, 1894. április 24-én Schlagetter polgármester.

— **Pályázat.** Zombor szabad kir. város tanácsa az üresedésbe jött és 1100 ft évi fizetéssel és 100 ft évi lakbér pótlékkal javadalmazott városi házi pénztárnoki állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint az 1893. évi I. t. cz.-ben előírt képességet igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi május hó 15.-éig Sándor Béla főispán Úr Ó mellóságához terjesszék be. — Zombor, 1894. évi április hó 24-én Schlagetter polgármester.

— **Vettük az alábbi meghívót.** Az 1896-iki ezredéves kiállítás zombori helyi bizottsága f. é. április hó 29-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor a városba nagyteremben ülést tart, melyre a helybizottság tagjait van szerencsénk ezennel meghívni. Zombor, 1894. április 19-én Schlagetter, Krizmanity a helyi bizottság elnökei.

— **Halálózás.** Kirchnopf Mihály zombori polgár f. hó 23-án meghalt.

— **A karlócai tanácskozó gyűlés megbízásából** Zsifkovics báró a következők segítségét küldte a királynak: Ó felségének I. Ferencz József császár és királynak Bécs. Az igazhittu szerbek nemzeti gyűlése, mely az egész karlócai metropolitából jött össze abból a célból, hogy álláspontját a magyar kormány egyházpoltikái javaslatai ellen megjelölje, tudva azt, hogy a szerb igazhittu egyház s annak autonómiaja a Szent István koronájához tartozó országokban felségéd védszárnya és védnöksége alatt áll, ez ünnepélyes alkalommal is biztosítja felségéd, mint kegyelemteljes királyát és urakodóját, századokon keresztül tanúsított és őseink által vérrrel is megpecsételt, sohá meg nem szűnő alattvalói hűségükéről és onadánságukról. A gyűlés nevében báró Zsifkovits.

— **Istváni intézkedések Szabadkán.** Dr. Vojnicz István főispán törvényadta jogánál fogva az elhalálozás folytán üresedésbe jött városi kórházi főorvosi állást dr. Wilhelm Adolf kórházi orvossal helyettesítette, a kórházi orvosi állást dr. Schmier György, a II-od orvosi állást pedig dr. Klein Adolf gyakorló orvossal helyettesítette. Továbbá a 3 havi szabadságra ment gazdasági tanácsnok állására Jakobcsics aljegyzőt, ennek állására Milassin József orvoszéki ellenőrt s végre ezen állásra Völgyi Péter városi írnotok helyettesítette.

— **Hivatalos vizsgálat.** Szél Ignác miniszteri tanácsos és Szántó Samu pénzügyminiszteri osztálytanácsos e hó 18-án érkeztek újdíekre, hogy az újdíekéi járás főszofigabiróságát hivatalosan megvizsgálják. Kisérteik ben több min. számtiszt, s a megye részéről Schmausz Endre m. alispán és Városl László főszámvéve voltak. Újdíeké után Soovén folytatottat a vizsgálat.

— **Segélygyűlést** Bács-Földváron. A bács-földvári önszegélyző egyesület Patz A. igazgatása alatt e hó 19-én megalakult.

— **Plébános beiktatás.** Jeszenovits Felixet Bács megyében e hó 15-én iktatták be plébánosnak.

— **Petrovits Geraszim** a Linder György-főle afférből ismereti vált volt zombori hitoktató és később Szt. Andrei szepikjélelt a Tolna megyei Gráboczon levő kalugyer zárdában főnöke nevezetvén ki, új statumát már elfoglalta.

— **Nem rosz.** Laptársunk a „Bajai közöny” újdonsági rovatának első öt közleményét *) jeggyel látja el, s a hasábján a következők olvashatók:

*) Ezen 5 hír a szerző elnézése folytán lapunk mult számából kimaradt, — A szerk. Haszen hát kérjük szépen „mindannyiunkat ehet baleset” de hát aligha lesz valaki még olyan naïv, hogy az ilyen calamitást maga beismerje.

— **Uj doktor.** Sztarcsevits Jenő petrovozzellői jegyző a budapesti egyetemen megnyerte a dr. címet. — Most már a Tiszá mentén két község bír dr. jegyzővel: Ada

hol dr. Lovasz Márton és Petrovozzellő, hol dr. Sztarcsevits Jenő kezelik a község pennáját.

— **Dr. Lemberger Henrik bajai orvos jubileuma.** F. hó 30-án lesz ötven éve annak, hogy Lemberger Henrik dr. a bécsi egyetemről orvosi oklevelet nyert. Azonnal Baján telepedett le és azóta folyton, megszakítás nélkül itt űzte és folytatja még most is az orvosi gyakorlatot. Midőn 70 éves kort ért el, kartársai és a közönség, részéről ovázólk tárgya volt; most 82 éves korában kartársai, a bajai orvosi kar, ünnepet készült rendezni tiszteletére, mely f. hó 30-án fog megtartatni és pedig ödvözölni fogja a jubilánst az orvosi kar testületileg és bizonyosan egyéb testületek, barátok és ismerősök is. Este pedig bankett lesz tiszteletére.

— **Tóth Kálmán szobor,** amint ezt Beze rédy Gyula vállalkozó szobrász a szoborbi-zottságnak jelenti, teljesen és kifogástalanul elkészült. Most már csak a csomagolás és szállítás van hátra, ami körülhulló 10—12 napot vesz igénybe. A talapat és szoboralak felállítására legfeljebb 8 napig tart. Bezeredy a jövő hó elején Bajára jön, hogy a bronzalak elhelyezésénél jelen legyen. Minden közbejöhét akadályt beleszámítva — vállalkozó állítása szerint az egész szobornív május hó 10-ig késznek fog állani. A szoborbizottság a leleplezési ünnepély iránti részletes intézkedéseket nyomban a szobor felállítását után fogja megtenni.

— **Ügyvédi irodát** nyitott Bács-Almásón Kármán Sándor volt hősághai köz és váltó ügyvéd.

— **Hymen.** Kézmárky Géza monostor szeghi aljegyző eljegyezte Bezdában Grosz Amália kisasszonyt. Stelezer Manó jegyet váltot Berger Piroksa kisasszonnyal Szabadkán.

— **Haláleset.** Brestyánszky Kálmán zen-tai ügyvéd f. hó 19-én élete 44. évében hossz-szasz szenvedés után meghalt. Hullt temető-be té-tettek örök nyugalomra. Az elhunytat neje szűl. Szárits Gizella, gyermekei Miklos és Kornélián kívül számos rokonai és barátai sira-tják.

— **Honvédlaktanya Újvidéken.** Újvidéken a városi tanács legutolsó közgyűlésén elhatároztta, hogy a városban honvédlaktanyát épí-tenek.

— **Szabadkán most** a szerb nemzeti szín-ház társasága tartja előadásait, Mint a „Szubotičké Novine”-ben olvassuk, folyó hó 24-ére Kalics Demeter zombori képezdei tanárnak „Moj džep i Preki lek” című vígjátéka volt előadásra kitzelve.

— **A szabadka-dálja-boszna-bródl vonalon.** Budapestnek Boszniával való kedvezőbb összeköttetése céljából Szabadka és B.-Bród között mindkét irányban a mult nyáron át közlekedett s mindhárom kocsiorszályt szállító gyorsvonat, ismét forgalomba helyeztetik. Ezen gyorsvonat Szabadkáról csatlakozással a Budapestről d. u. 2 óra 35 perczkor induló gyorsvonathoz, este 6 óra 22 perczkor indul és Dáljára este 9 óra 28 perczkor érkezik, a honnét este 9 óra 35 perczkor tovább indul és Bosna-Bródra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik: az ellen-vonat pedig Bosna-Bródról éjjel 3 óra 20 perczkor indul és Dáljára este 9 óra 28 perczkor érkezik, a honnét este 9 óra 35 perczkor tovább indul és Bosna-Bródra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik: az ellen-vonat pedig Bosna-Bródról éjjel 3 óra 20 perczkor indul és Dáljára reggel 6 óra 7 perczkor érkezik, a honnét reggel 6 óra 14 perczkor tovább indul és Szabadkára d. e. 9 óra 27 perczkor érkezik és ott követlenül csatlakozik a gyorsvonathoz Budapest felé. — A jelenleg Szabadkáról este 6 óra 45 perczkor Dáljára induló személyvonat csak Gombosig fog közlekedni, a jelenleg Dáljáról d. e. 8 óra 43 perczkor Szabadkára érkező személyvonat helyett pedig Gombosról Szabadkára egy új személyvonat fog közlekedni, mely Gombosról éjjel 3 óra 40 perczkor indul és Szabadkára reggel 6 óra 55 perczkor érkezi.

— **A díferitisz.** Szabadkán mint onnan bennünket értesítenek nagymérvben terjed s ma már nemcsak a kis gyermekeket, hanem a felnőtteket is megtámadja. E hó 15-én ragadta el szülői karjaiból dr. Antunovich Jó

zsef s neje egyetlen kis gyermekét. Azóta maga az édesanya is megkapta a roncsoló toroklobot s ugyan e betegségtől szenved Vojnicz Simonné is a kis halott nagy anyja. A ragályos betegség anyira terjed, hogy a hatóság kényszerítve érezte magát a legmesszebbre terjedő óvintézkedések megtételére. Két önkéntes tüzoltó felfogadott, akiknek kötelességük a fertőző bajban fekvő beteg lakásának falán egy vörös keresztel jelzett ivet kiszegezni, melyen jelzve van, hogy meg látogatása tilos. Ezeknek kötelességök felügyelni, hogy a rendelet betartassék, és a beteg-ápolón kívül más, — különösen gyermek — ne érintkezék s ha a beteg így el nem különíthető, a hatóság külön házat bérelt ki több szobával, ahol a betegeteket maga a hatóság ápoltatja. A fertőző betegségben elhalt hullat azonnal eltemetik s nemcsak az egész lakást, de még a koporsókat is területlenik. Ilyen temetőeken gyermekeknek megjeleniök nem szabad.

— **Tűz Ó-Becsén.** Mint lapunk tudósítója írja, Ó-Becsén mult vasárnap délután ismét nagy tűz volt. Káboeckai-féle ház égett le a sugár utcán, közel ahhoz a házhoz, melyet előtte való héten emésztett fel a tűz. Kedden pedig Spaitz s szerb gazdánál gyúlt ki a szemét, mely tűz, ha idejekorán észre nem vették, az akkor uralkodó óriási szélben könnyen végzetessé válhatott volna. A tűz ügy keletkezett, hogy a paraszt a szemétre vitték és nem loosoltak el kellőképen. E gondatlan-ságért a tulajdonos, fel lett jelentve az elhjáróság által.

Törvényték.

Egy bácskai nábob gyujtogatás vádjá alatt.

Ujvidékről írják a M. U.-nak: Az iteni törvényték nagy feltűnést keltő büntnyet tárgyalat két napon át. Az érdeklődés különösen az egyik vádlott Bekker Károly tekintélyes új verbási földbirtokos személye felé fordult, a kit a kir. ügyésszég azzal vádlott, hogy Treiszt János gépészett fölbérelte, hogy a tűzkár ellen biztosított cséplőgépet felgyujtsa.

A vádat az O-Becsén már 1890-ben történt és ez alkalommal elégett több gazdának takarmánya. Az 1892-ben megtartott végtárgyalás alkalmával Treiszt gépész, a ki akkor csak egyedül volt gyanusítva a gyujtogatással, a vád alól felmentettet, mert két tanu állítottá, hogy a tűzvész keletkezésének idején Treiszt velük volt.

Epen midőn a szegedi tábla ezen felmentő ítéletet már helybenugyta, jelentkezett a tanuk egyike Kratz Ferenc és azt a vallomást tette a vizsgálóbíró előtt, hogy lelkiismerete nem hagyja nyugodni, mert ő hamisan vallott és esküdtött a végtárgyaláson. Neki biztos tudomása van róla, hogy a gépet Treiszt gyujtotta fel és hogy Bekker földbirtokos bírta rá arra gépészett, hogy ily módon rozoga gépétől szabaduljon.

Eanek folytán még mult évi december hóban Bekker földbirtokos, Treiszt gépész, valamint a hamis tanukat vizsgálati fogságba helyezték.

A vizsgálat folyamán a gépész beismerő vallomást tett, azt vallotta, hogy Bekker földbirtokos pénzért bírta rá a rozoga gép felgyujtására, sőt ő adta a bűgrét, a melyben az olajjal telített kanóc és egy csomó gyufa volt, hogy a gépet azzal gyujtsa fel.

Kratz és Busbach tanuk azt vallották, hogy őket hamis vallomásuk tételére szintén Bekker földbirtokos bérelte fel; töredelmesen beismerik tettüket.

Ezek alapján a kir. ügyésszég Bekkert gyujtogatással és hamis tanuszerzéssel vádolta és emiatt került Bekker a gépészszel és a másik két munkással a vádlottak padjára.

A ma és tegnap megtartott végtárgyalás a kövönység nagy érdeklődése mellett folyt le. A tárgyalás gazdag volt izgalmas jelenetekben és szenzációs fordulatokban.

Treiszt gépész Ártalannak mondja magát, azt mondja hogy befele a vizsgálóbíró öntudatlan állapotban vette ki a beismerő

vállomást. Nagy szenzációt keltett a törvényeszi ki jegyző, valamint a börtönőrök azon hit alatti vallomása, hogy Treiszt tényleg többször eljárt a vizsgálóbíró elé, szivgyöresket kapott és dacára ennek, ezen állapotban folytatta vele a kihallgatást Radányi vizsgálóbíró.

Dr. Visontai Soma orsz. képviselő, Bekker Károly védője, rámutat többször a tárgyalás során, hogy a vizsgálóbíró keresztül-kasul szembesítette egymással a tanukat és vádlottakat és hogy csupa fogos és keresztikérdéseket használt, melyeket védő, a tárgyalás során külön felolvastott.

Szomorú világot derített fogház-viszonyainkra az is, hogy a foglyok érintkeztek, hirt vittek és külön leveleztek a külvilággal.

Különösen szenzációs hatást tett, midőn kiált, hogy a gazdag Bekker Károly vádlottat minden oldalról zsarolni kísérlették meg. Ennek beigazolására Visontai védő egy sürgönyt mutatott be, amelyet Jovanovits György ő besei ügyvéd intézett Bekker vádlotthoz és amely így szól:

„Radányi vizsgálóbíró itt van; jöjjen egyezkedni. Jovanovits.”

E sürgöny megdöbbenőleg ha ott egy a törvényeszkre, mint a közönségre és mint látszik, ennek még utójátéka lesz, amennyiben a törvényeszk összes tagjai a kar tisztességének érdekében vizsgálat tárgyává kívánják enni, milyen összefüggés lehet a vizsgálóbíró jelenléte és a kötéendő egyezés között.

A bizonyítási eljárást ma fejezték be és miután Seregi Józsa ügyvéd Treiszt vádlottát, valamint Visontai Soma Bekker Károly érdekében elmondotta védbeszédét, a kir. törvényeszk Treiszt gépészt gyújtogatás miatt 3 évi fegyházra és az összes felmerült kár megtérítésére ítélte, ellenben Bekker Károly vádlottat a vád alól fölmentette

CSARNOK.

Kossuth Lajosról.

— Emlékezés turini utamból. —

Irta: Molnár Gyula.

IV.

(Folytatás.)

Ujongtunk, — éljen-rivalgásokkal töltötül be a termet, — daloltunk hazafias dalokat, s ha valaki valamely eszeveszett indítvánnyal állt volna elő, melynek kivihetősége elélemi akadályok nem gördülnek, mi egyaránt készek lettünk volna Kossuthért, a magyar hazáért keresztüllenni azt.

Kossuth beszéde után érkezett meg Turin város polgármestere, hogy a polgárság nevében üdvözölje a magyarokat, mint a város vendégeit.

Konstatáljuk, hogy bármily kellemesen érintette fülünket a polgármester megisztelő szónoklata, bármennyire lekötelőző is volt a polgárság nevében tett baráti nyilatkozata, — a lelkesedés már magas fokra nem hágthatott; legfőképp ott talált utat a hálás viszonzásra, a hol egy öltészerű fölkiáltás, „éljenek a turini szép hölgyek” a karzaton levő elegáns hölgyközönségre vonta a közfigyelmet.

Legott általános lön a hölgyek éltetésé...

A karzatról egész hullámdagálya emelkedett a felér kendőknek, melyek lekötőzöngtetek az éljenző fiataliságnak, — elismeréstől udvarias figyelméért.

Mi történt azután — nem örökítheti meg a krónikás.

Ezer apró epizódja egy oly lakomának, melyről egyenként fognak évek múltával írónk mesélni.

A partikuláris tosztok özöne, melyet elnyelt a tömeg zajongása, Kerekcs Sámuel brassói versgépének szolid pergése, — a monstre zenének elementáris kifőzése, s versengése amaz égi háborúval, mely ez alatt odkiun keletkezett... Járó-kelő nép, melynek hol itt — hol ott akad dolga. Eszrevőtteu kezek által nyújtott meghívó Kossuthoz, universális bemutatkozására, — ezután kitilongás a hölgyek által vett névjegyartó dobozhoz, a melybe mindenki egy névjegyet helyezhetett

be; (sokan visszaélték e jó alkalommal a két, sőt három névjegyvet is tettek belé.)

Nem sokára azután kiderült az ég, — vidám napugár csalogattak ki a közönséget az óriási tereméből a verandára...

Kossuth Lajos, fia Ferencé, a polgármester — Ruttkayné s II-lyfi társaságában távozni készült. — De már ekkor az ifjuság lelkesedése a végös hátrálfalakat rombolta le, a melyen túl a lelkesedés, mint zabolázatlan paripa — rug-kapálózik — Ez a paripászton ragadta el az ifjuságot, — s kifogva Kossuth fogata előtt a lovakat, maga húzta a kocsit — éktelen rivalgás között.

Ez a fékevesztett lelkesedés sokszor igen jól illik idehaza valamely hasonló ünnepeletetés alkalmából, — de Turinban, a hol vendégek voltunk, sem a rendezőségnek, — de talán a turini rendezőségnek se tetszett volna, ha a közkerből Turin népes utcáit közé rohan. Ez azonban nem történt. A sebeseen rohanó fogat, melynek tüzes véru lovait ezuttal 10—12 tullekesült fiatal ember helyettesíté, egyszerre csak visszafordult utjából s visszahozta az „örög ur”-at közénk, kik akkor a rendezőség azon csábos ígéreteré, hogy ha esendesen viselkedünk s illendően nekiállunk: — lefénkyképeztetünk, — sorakozni kezdünk, és mire Kossuth sajtóságságok kéjtuzását megelégetve, ki szállt magasából, — már kellő renben állottunk a fényképezés előtt; még csak Kossuthot kellett felkérni, hogy álljon közlünk, a mi hamarosan megtörtént, — s a photographus hozzálátott munkájához. —

Láttuk műveinek sikerét idehaza, melyet Dolnay Gyula, — a ki bizonyára lemondott már az irás kevésbé jövedelmező mesetéréről s aligha nem iparengedélyt szerzett különféle be nem váltható ígéretek árusítására, — nagy garral hirdet s dicsérrégre földre, hozzámérvén annak árát erkölcsi értékéhez. — Veszedelmes kép, — milyen vakká nézhetjük szemünket, míg valakit utitársaink közül kiokumálunk.

Ennél szebb emlék az a kicsi medaillon, Kossuth arcképevel, melyet a férfiak kabátjuk gomblyukában, a hölgyek mellü gyanánt viseltek Turinban s onnantul hazáig. Ez is a rendezőség ajándéka.

Nekünk kedves emlék lesz örökre, habár nem is képvisel nagyobb értéket 10 centesimónál.

A fényképezés után hosszú kocsisorban vonult az imponáló menet Kossuth fogata után, melyet az ifjuság minden ellenkezései dacára is két turini telivér ló vitt, mint könnyű pályhet előre.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott müttrágya részvénytársaság 1893. évi jelentését a következőkben közöljük, figyelmébe ajánlván azt gazdaközönségünknek:

TISZTELT KÖZGYŰLÉS!

Midőn ezuttal először teszünk jelentést vállalatunk fejlődéséről, jelenlegi állásáról s az eddig elért eredményekről, ki kell emelnünk azon a t. közgyűlés tagjai előtt ismert tényeket:

a) hogy társaságunk 1893. jan. 21-én megalakulván, csak 24.000 ft alaptőkevel rendelkezett;

b) hogy a gyár ideiglenes berendezése csak 1893. május hó végével nyert befejezést s így a gyárás csak június hóban, olyképp kezdetet meg, hogy a malmok hajtására két lokomobil alkalmaztatott, míg a feltárás, s kénsvá kezelés szállítás s keverés kézi erő alkalmazása mellett végeztetett;

c) hogy végre alaptőkénk 75.000 frira esakis az 1893. decz. 15-én tartott rendkívüli közgyűlésen emellettét fel, s azon kérelmet kell előterjesztelnünk, hogy ezen mérlegünket ezek figyelembe vételével mellett méltóztatásck vizsgálni s méltányolni. Mérlegünk, minthogy csak 25.000 ft alaptőke állott rendelkezésünkre és 100.000

frtot meghaladó hitel kellett igénybe vennünk, s mert működésünk is alig mondható egy fél évnél hosszabbnak, csak csekély haszonnal zárult.

De ha figyelembe méltóztatnunk venni, hogy mint teljesen ismeretlen új vállalat, nemcsak a minden kezdettel járó általános nehézségeket kellett leküzdenünk, de ezental még az 1893. év utolsó felében beállott válságos pénzügyeszk között óriási hitellek szerzeznünk, vállalatunk állandó ellenét: a gazdák conservatismusát és annak minden újjal szemben nyilvánuló bizalmatlanságát is leküzdenünk, hogy gyártási költségeink a megengedettnél jóval magasabak voltak, hogy reclam-utazások s kísérletekre óriási pénzaládozatokat kellett hoznunk:

— így minden elfogulatlan vizsgáló a mérleget s az abban kimutatott eredményt kielégitőnek fogja tekinteni.

Ha azonban ezekhez hozzáadjuk azon körülményt, hogy ezen rövid idő alatt egy a gyártás olcsóbbá tétele, mint az előállított nyersanyag elarusítása körül oly tapasztalatokat szerzettünk, melyeket, ép mert első teleplink szerencsétlen fekvése a gyártelep áthelyezését s gyárunknak újból való felépítését s berendezését tette szükségessé, az új gyár felépítésénél s berendezésénél már értékesítünk, — hogy igazgatónk hosszabb időn át Németországban tanulmány-uton volt s egy a nyersanyagok piacát, mint az előállítási módokat ismerni megtanulván, ezen eredményeket is hasznosíthatjuk, — hogy végre kellemes összeköttetések létesítettek, melyek a transatlanticus nyersanyagok beszerzését mekönnyítik, — s a mely tapasztalatok, utazások stb. költségei a mérleget szintén befolyásolják, akkor nyugodtan állíthatjuk, hogy e mérleg kedvező s már a kimutatott csekély nyereny is a legszebb jövőt jósolja annál is inkább, mert lísz mérlegünkben berendezéseink után leírásokat is foganatosítottunk, ámbátor a gyár berendezései és gépszámánk csak alig egy felvés lévén, ily leírások még szükségessé nem igen válhattak.

1893. évi decz. 15-én megtartott rendkívüli közgyűléstünk alkalmával már eladtuk azon okokat, melyek gyártelepünknek Szeged város területéről elhelyezését s különösen Szőregben való felépítését tették szükségessé, indokoltá. Itt ezek ismétlésébe nem bocsájtozunk, csak annyit említett fel, hogy míg régi gyártelepünkön a két locomobil ellátására szükséges víz megszerzéséhez külön igákat kellett tartanunk s a vízért tekintélyes összegeket fizetünk, új telepünkön artézi kútunk már készen van, és perczenkint 420 liter vizet adván biztosítja a vízszükségletet; hogy régi telepünkön a vasutól teleplinkig vagy pedig vissza minden 10.000 kg, tehát egy wagon áru után a kövezetvámnon kívül 11 ft lovasuti s kocsii fuvardíjat kellett elköltetni, addig új telepünkön saját iparvágányunk már készen állván, ezen költség 25 kr. tolatást költségre reducálódik, s hogy összes építkezési anyagaink s gépeink már az iparvágányon jutottak teleplünkön a kiszemelt helyekre;

— hogy az eddig ballonokban kezelt kénsvav itt már kénsvav-reservoirokban kezelhetik és caissonokban szállíthatik;

— hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak szállítási díjkezdvezmény nyújtását biztosították;

— hogy megnyertük a telep-és építkezési engedélyeket és hogy kérelmünkre nemcsak egész Torontálmegyével, de Szőreghről, Szegeddel és így az egész országos telephon-hálózzattal is összekötöttünk s hogy alapos reményünk van, hogy új s a szakközgegek szerint mintaszoríten tervezett gyárunk már május hó végén, esetleg június hó elején üzemét megkezdji, mi végből előnyös áruszerzési szerződéseink szintén már megkötve, úgy hogy nyers anyagaink már május hó elején beérkezendnek.

Mindezek után még csak a mult évadban elért eredményeket kívánjuk felemlíteni.

Az 1893. évi őszre összesen 18.000 m. mázsa müttrágyára nyertünk vevőktől szállítási megbízást. Ebből 11.400 m. mázást el is szállítottunk, többet kellő időben előállítani képtelenek lévén, a köteseket stornirozni

Minden köhögés

valamint mindennemű chatarus megbetegedés a légszében, gége baj, tüdőbaj, továbbá lélekési nehézségek, szűkmellűség nyálkáság, számarhurut, gége csiklandás és kezdő tuber kulzis leggyorsabban eltávolíthatnak, a már évek óta jó hatásnak elismert „Szent György tea” egy csomag ára 50 kr. és a hozzá- arózó „Szent György pccok” egy doboz ára 50 kr., a használ- ati utasítással együtt. Pár napi használat után már is észlelhető ezen gyógyszer hatása. Két adagnál kevesebb nem küldeték szét létszer/tüdőszertől 20 krral több számítaték. Megrendelhető csakis a „Szent Györgyhöz” czimzett gyógyszerárban Bécs, V 2 Vimmergasse 33. Kérveik az összegnek póstautalvány utján való előzetes beküldése.

Birtokvétel.

Készpénzfizetés mellett kerestetik azonnali megvételre

egy nemesi birtok

150.000 frti menő árban

és

egy uradalom

150.000 frtig menő árban.

Kívántatik:

Jó szántóföld, értékes erdő, kastély és jó gazdasági épületek.

Ájánlatokat csakis birtokosoktól kér;

Patz Richard

Bécs, IV. ker. Margarethenstrasse 12.

Ezen labdacsek minden tekintetben hasonló preparátumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkarszektől mentek, a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségeknél, mert vértisztító hatású és nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrását eltávolítja Czukorzottságuk miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacseknek Pitha tanár, udvari tanácsos igen hízegő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacscsal, 15 kr. egy tekeres ára 8 doboznak, 120 labdacscsal 1 frt.

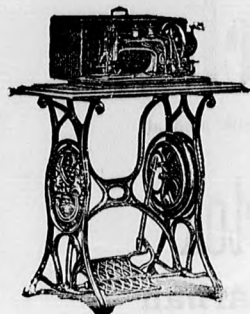
Figyelmeztetés

Utánatöktől óvakodjanak kérjenek kizárólag Neusten-féle Ér- zshet labdacsoi. csak akkor valódi ha minden dobozon tör- vényesen bejegyzett védjegyünk piros nyomással „SZENT LEOPOLD” Bécs a Planka és Spiegelgasse sarkán van ellátva.

Főraktár: Bécs NEUSTEIN FR. gyógyszerára „a szit- Lipóthoz” a Planken és Spiegelgasse sarkán.

Nagy raktár

mindennemű varrógépek
ből varrógéprészek, gép-
tűk szíjjak stb.

HÁZI SÜRGÖNYÖK

Telephonok és
villámhárítók berende-
zése. Javitó műhelyem-

ben — varrogép javítások és electrotechnikai mun-
kák elfogadtatnak.

A gépszerkezete elegendő erős vörös rézlepleből készült belül czinezve úgy üres mint megtöltött állapotban könnyű és könnyen kezelhető. Permetező készüléke megfelelő nyomás mellett kitűnően működik mindkét oldalra, nemkülönben a kétoldali permetező készüléknek szabályozása is sikerültnek mondható. —

A fenti tulajdonságok alapján a gépet mindenkinek őszintén ajánlhatom.

Budapesten 1894 év. márczius 24-én
(P. H.) Deák Tamás s. k
főv. g. intéző.

Vidéki megrendelések, jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Zimmermann Em.

ZOMBORBAN.

Szőlőkert-birtokosok
és bortermelők
figyelmébe!

„Viktoria”

Szabadalmazott szőlő
fecskendő egyszerű és
felette czélzerű szerke-
zete miatt az összes sza-
kértők elismerését
kivívta.

Figyelmeztetés!!!

Budapest fő- és székvá-
ros szőlő és gyümölcs
gazdasági intézője
permetező gépmről kö-
vetkező véleményt adott:
119 szám

1894

Miniszterileg engedélyezett szem- és fülgógyintézet

Sanatorium

Szegeden Laudon-utca és Mars-tér sarkán.

Az intézet fekvő és bejáró betegek számára van berendezve kapcsolatban
egy külön

Trachoma rendelő intézettel.

Folytonos orvosi felügyelet, gondos ápolás, ellátás és élelmezés. Utmutató (Prospectus) ingyen és bérmentve.

Betegfelvétel egész napon át.

Intézeti igazgató orvos:

Dr. FALTA MARCZEL.